

“Cantar cançons tristes no em provoca dolor; m’ajuda a fer neteja”

Sílvia Pérez Cruz (Palafrugell, 1983), fotografiada fa unes setmanes a Barcelona JUANMA RAMOS.

Amb l’afany, segons diu, de “reivindicar la bellesa i la riquesa de totes les edats”, Sílvia Pérez Cruz (Palafrugell, 1983) ha ordenat el seu nou disc, *Toda la vida, un día* (Sony Music), que es publica demà, en cinc “moviments” que busquen reflectir totes les etapes de la vida i que, cadascun, té la seva pròpia sonoritat. La cantant empordanesa, que demà actua al Teatre Municipal de Girona i, el 24 i 25 de maig, al Tívoli de Barcelona, ens revela en aquesta entrevista les claus d’un disc gravat durant dos anys i mig entre Barcelona, Pontós, Madrid, Jerez, Buenos Aires, Mèxic i l’Havana. Produït per ella mateixa, hi ha vint-i-una cançons en català i castellà i hi col·laboren, entre d’altres artistes, Natalia Lafourcade, Pepe Habichuela, Carles Benavent, Liliana Herrero, Rita Payés i Salvador Sobral.

D’on neix la idea d’estructurar un disc com els diferents cicles de la vida? De la unió d’unes quantes coses. La primera, quan Elena Córdoba, una coreògrafa que ja em va ajudar a *Género imposible* [projecte anterior de la cantant], em va presentar un poema preciós de William Carlos Williams, *Aterrados*, que proposa enfrontar-se a

la por davant la immensitat ordenant-la flor a flor. Es va crear una connexió amb una altra cançó que ja tenia, *La flor*, i, d’alguna manera, va acabar fent de vertebrador de tot el disc. D’altra banda, hi ha cançons, també, nascudes durant el confinament, la majoria de les quals en català, que són regals d’aniversari cap a diferents persones i una cançó que vaig gravar per a Liliana Herrero a l’Argentina, que és la que dona nom al disc, que també van acabar sent clau. Voler fer un paral·lelisme entre un disc i una vida sencera demana haver viscut una mica, és clar. Sí, pot ser que em mori demà mateix o que arribi, amb una mica de sort, als vuitanta anys, però en qualsevol cas estic en una edat [Sílvia Pérez Cruz va complir quaranta anys el febrer passat], crec, en què puc mirar amb certa distància tot el que he viscut i, a la vegada, ser capaç de començar a entendre una mica tot allò que encara em falta viure. Això m’ha fet veure que tot el que tenia per dir, de fet, es podia ordenar en els cicles d’una vida. El temps és circular, sembla defensar. Sí, és una idea sobre la qual hi penso molt, últimament. Solem ordenar el temps en principis i en finals, però en realitat crec que és una mica com les estacions de l’any. Hi ha, de fet, una cançó de bressol, en el disc, que en un principi havia d’anar al començament però que la meua filla em va suggerir que anés al final, la qual cosa és una idea genial, un acte d’optimisme. “Sí, d’acord”, sembla que vulgui dir. “De la vida en marxem, però, al capdavant, tot continua!”. I aleshores hi ha les morts simbòliques de les quals renaixem: la mort d’una relació, la mort d’una part de nosaltres... Què buscava en la idea d’atorgar una sonoritat diferent a cadascuna de les cinc parts del treball? És una estructura que ha permès fer sortir moltes Sílviies diferents: una de més càlida i propera; una altra que reflecteix l’edat de sortir de casa i voler trencar amb tot el que tens; una tercera marcada per la intimitat en forma de duets; una quarta centrada a saber donar un sentit a les coses, que és allò que més admiro de la gent gran; i una cinquena, finalment, en què tot torna a ser molt alegre, en què hi ha un renaixement. Reivindica totes les edats però estem en uns temps en què, almenys en el terreny de la música, ser jove i nou sembla que sigui l’únic que importa. Hi ha cultures, en canvi, que tenen molt en compte la saviesa de qui és gran. A l’Àfrica, o el Japó, hi ha un culte, un respecte. Vivim en uns temps,

certament, en què gent que és molt jove sent que ja li ha passat el seu moment. I que algú amb 27 anys cregui que ja se li ha passat el moment em sembla tristíssim. D'entrada, perquè el moment és constant, i després, perquè, al capdavant, cadascú té els seus tempos. Hi ha qui triga més temps a tenir alguna cosa per dir, hi ha qui potser no la diu perquè necessita dir-la des d'una altra posició... Tant de bo, doncs, poguéssim obrir la mirada i, en diferents camps de la vida, crear equips intergeneracionals. La llum, la frescor i la ingenuïtat de qui és jove, el pes del més vell, aquest moment del mig en què ja coneixes l'instrument però, en canvi, no tens ja tanta ingenuïtat... Sabent combinar totes aquestes etapes hi guanyaríem tots, a banda, pel què fa la música, que no ens perdríem etapes d'artistes interessants. És trist perquè és molt agressiu per a tothom, això. Tot caduca molt ràpidament i això crea una gran angoixa en tothom. Com a badaloní no puc estar de demanar-li per la cançó que li fa de 'regal' al també badaloní Aleix Tobias, instigador de Coetus i un dels percussionistes més reputats del país. Els meus oncles eren de Badalona, i jo, allà, de petita, hi vaig ser molt, molt feliç. De fet tinc un dibuix que vaig fer de petitona, del qual parlo en la cançó, que és un món en què hi surt Amèrica, la Xina... i Badalona! La paraula Badalona, a més, ja em dona molt bon rotllo [riu]. I l'Aleix és un dels meus millors amics. L'admiro i l'estimo profundament. Té una manera de viure i aprendre que sempre ha sigut inspiradora! N'hi ha una altra, d'aquestes cançons 'regal', dedicada a la mare i la germana. Per què el pare i la mare hi són sempre tan presents, en les cançons que fa? L'altre dia, pel meu aniversari, la vaig sentir cantar, a la meua mare... i ostres! És el meu màxim mirall quant a veu. I el meu pare és qui m'ha acompanyat millor en la vida, el meu gran referent quan vaig començar a dialogar amb la música. Ells dos són indubtablement els meus dos primers referents musicals. La meua mare, a més, és una persona molt potent, amb una visió de la vida molt bella i especial, i una connexió amb l'art que m'ha marcat a fons. Tant ella com la meua germana, a més, com canto en la cançó, tenen un do increïble per cuidar les flors. Literalment els creixen més! Parla sovint del pare i la mare. No tant dels avis i les àvies, però. Els pares de la meua mare, Glòria i Pepe, eren guapos i elegants. Generosos, lluminosos... Amb l'àvia, a més, hi havia una connexió forta, perquè físicament ens hi assemblàvem. Els avis per part de pare eren la Luisa i el Castor. A ell no el vaig conèixer, ja que va morir poc abans que jo nasqués. I ella era una dona valenta amb una connexió amb la natura molt forta. Era feliç saltant pels boscos! Cuinava, cuidava molt els altres... I també cantava. Les dues àvies cantaven molt bé, de fet! I jo havia cantat amb totes dues. La Glòria em retallava tota la premsa, tot el que es deia de mi. La Luisa no ho sabia tant, que cantava, però quan estava a la llar d'avis, li vaig dir: "abuela, sap que jo canto?". I ella va dir: "No..." Li vaig cantar Negra sombra al mig del menjador i va ser molt fort. De fet, cantar a l'àvia a la residència, entre persones que, d'alguna manera, s'acomiadaven de la vida, és entre el més fort que he experimentat mai cantant. Què implica tenir quaranta anys i entrar, doncs, en el tercer 'moviment'? Crec que és la primera vegada que sento que tinc l'edat que tinc. De petita semblava més gran, després semblava més jove, durant els últims anys m'he sentit gran... Quan algú et felicita pels 40, els homes sobretot, sembla que et donin el condol, però estic en un moment molt bonic i amb molta energia, i aquest disc és una gran mostra d'això. El pes que abans comentava de la gent gran el va començant a sentir, en la manera de cantar? La veu va canviant, amb el pas dels anys. Tens més greus, una connexió amb el tacte. Quan era més jove recordo desitjar agafar-la, la veu, i donar-li més pes, i ara vaig notant com aquest pes arriba. La veu, a més, depèn molt també de com estàs emocionalment, de si hi ha emocions que et bloquegen. A vegades sents que cantes només amb la meitat del cos i, un dia, sents que se't torna a obrir... Quan tenia dotze anys i cantava a la taverna amb el meu pare recordo sentir com arribava un moment en què la veu traspassava el cos, com si hagués d'empènyer-la una mica per acabar de fer-la sortir. Ara, en canvi, és com si les portes estiguessin obertes, i hi ha vegades que no en notes el tacte. D'altra banda, la veu la coneixes més i la pots fer anar una mica més cap aquí o cap allà. A vegades això és bo, perquè et permet arribar a llocs molt més ràpid, i a vegades no tant, perquè, quan més en saps, menys et sorprens. Al final, en tot cas, els millors moments són quan no penses en aquestes coses i passa el que ha de passar. Sempre es produeix els discos. No li cal, una mà externa? No, perquè, per a mi, tot forma part d'un mateix procés. Compondre, arreglar, produir, cantar en directe... La buidor, al principi, és un sentiment vital que m'agrada viure'l, m'agrada aquest vertigen. Compondre, d'altra banda, m'encanta perquè és un exercici supersolitari. Arranjar les cançons és un procés llarg i lent, força més mental. La producció, una mica, també, però tens més eines, màgies diverses. I el directe, finalment, ve dominat per una força molt més animal, sense pensament. Assumir totes les tasques d'aquest

procés, en resum, em fa calmar parts de mi que tinc molt actives. Un dels temes més colpidors és 'Em moro', cantada amb Salvador Sobral. A vegades em pregunten com em quedo quan canto cançons així, però les canto, de fet, des d'una pau total. En Salvador, a la cançó, plora de veritat, ens estem acomiadant de la vida, però, per a mi, aquesta és una lletra reveladora que em dona una gran pau. No la canto amb dolor, però al capdavall, de fet, a mi les cançons tristes mai no em provoquen dolor, sinó que m'ajuden a fer neteja!

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 20-04-2023, Pàgina 20

-El Punt Avui. Nacional 20-04-2023, Pàgina 20

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2280019-cantar-cancons-tristes-no-em-provoca-dolor-m-ajuda-a-fer-neteja.html>